

ROMÂNIA NOUĂ

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Abonamente:
1 Luna:
10 Lei sau 4 Ruble.
3 Luni:
28 Lei sau 12 Ruble.
Pentru preţul şi învia-
ţării preţul jumătate.

PLATA
PENTRU RECLAME
după
INVOIALA
—
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bila Goşel No. 39
Chişinău.

Director: Dr. CRISIFOR GHIBU

Înscris în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate ţările.

Prim-Redactor: Dr. Ion Mateiu.

Sărbători fericite!

Aşa e obiceiul strămoşesc să zicem la zile mari ca aceasta: Sărbători fericite!

Da, Sărbători fericite, fraţilor Moldoveni din Basarabia! Voi sunteţi singurii Români cari mai puteţi simţi în aceste clipe mari ale Invierii Domnului, o fericire în sufletul vostru. Căci dintre toţi Români necăjiţi şi istoviţi, numai voi aţi înviat la viaţa nouă. Peste voi aşezase duşmanul lespedea grea de piatră, gândind să vă piardă. Intunec curplit s'a lăsat deasupra-vă vreme de peste un veac. Dar s'a cutremurat pământul, s'a rupt catapeteasma lumii şi voi aţi înviat din mormânt, aţi răsturnat lespedea, şi aţi arătat că aveţi un drept sfânt la viaţă.

Se cuvine deci să vă zicem vouă din inimă: Sărbători fericite!

Sărbători fericite şi vouă fraţilor de peste Nistru, ostaşi înaintaşi ai poporului nostru, pe care o soartă vitregă v'a făcut despărţiţi de trupul neamului nostru şi cari aţi înviat şi voi acum la o conştiinţă şi viaţă naţională, înviind totodată şi în conştiinţa poporului nostru întreg, din care lipsiaţi până acum. Sfânta Inviere a Domnului să vă fie de folos vouă şi neamului şi omenirii.

Sărbători fericite şi vouă, tuturor fraţilor de peste Prut, de peste Molna, de peste Milcov, de peste Carpaţi şi de peste Ocean şi de pretutindena unde mâna Sorţii şi a Nenorocului v-a aruncat.

Sărbători fericite vă zicem în aceste clipe grele, când rănille pe urma cumplitudinii războiului sunt proaspete pe trupul întregului neam, când Pacea, oh, această aza zisă „pace”, — nu poate coborî în sufletul nimănui multumirea; când amintirea sutelor de mii de morţi pentru ideal e încă atât de vie; când pe mormintele lor abia a încolţit iarba; când satele şi oraşele sunt fărâmate de ghiulele inamicului, când însuş pământul sfânt al ţării e scurmat până în măruntaie, şi în parte chiar luat din mâinile noastre; când plâng milioane de orfani, de văduve, de părinţi şi de fraţi întristaţi, când atâţia dintre voi aţi rămas fără ţară, cu toiagul pribegiei în mână...

Sărbători fericite vă zicem tuturor cari sub povara grea a vremii vă simţiţi în clipele acestea sufletul plin de obidă. Purtaţi-vă în tăcere durerea şi credeţi în ceasul Invierii care va să vie.

O. Ghibu.

ZILE DE DURERE

Departa, 'n ţara holdelor bogate,
Acolo unde foamea e regină,
Au fost furtuni—şi sânge fără vină,
De la bordeie până la palate...

Iar astăzi, pare linişte deplină;
Dar din adânc via glasuri înecate,
Vin rugă, blesteme, cereri de dreptate...
Drumeţi trec grăbiţi—şi se închină.

—O, soare al iubirii, soare sfinte!
Pân' nu pătrunde 'n vechile morminte,
Răsei deasupra sângelui bogat!

Usucă iute câmpurile roşii,
Să nu priceapă 'n groapa lor strămoşii
Al cui a fost—şi cine l-a vărsat.

P. Cerna

Cei cari cetiţi această gazetă şi găsiţi că ea aduce în viaţa de astăzi a neamului nostru altceva decât celelalte gazete româneşti,

Cei cari credeţi că simţitele noastre n'ar fi bine să fie oprite pe loc din pricina multelor greutăţi pe cari le întâmpinăm,

Cei cari doriţi ca această cea dintâi gazetă românească din Basarabia să meargă în-

nainte, trecând peste toate piedecile —

Gândiţi-vă că ea nu se poate susţine decât prin cel mai larg sprijin al cetitorilor convingşi,

Gândiţi-vă că aveţi o datorie faţă de gazeta care de luni de zile vă desvăleşte zilnic nu numai stările din Basarabia, ci durerile întregului nostru neam.

Bucurii şi Dureri

Ne aflăm în acel colţ de pământ românesc în care totul surâde, totul palpită de bucurie, de nădejdi îndrăzneţe, de de visuri mari.

O primăvară de o framuseţe unică, un cer fermecător, adieri de vânt dulci şi mângăitoare, privescţi minunate acoperite de valurile unui ocean de verdeaţă, şi, în acest cadru, entuziasmul cald, puternic, contagios al sufletelor româneşti ce se renasc spre o viaţă mai mare, curată —toate acestea înalţă sufletele, usucă lacrimile, mângâie inimile.

Cu sufletul uşurat de dureri şi plin de nădejdi rostim aici, în această primăvară cuvintele: *Christos a înviat*, cu care ne salutăm din părinţi, moşi şi strămoşi de 1900 de ani.

Nici odată ele nu au avut un înţeles mai clar şi mai adânc decât în acest moment, în Basarabia reînviată.

Dar n'am fi vrednici de această mare bucurie, dacă în acest ceas, am uita de durerile ce se sbat în alto cuprinsuri româneşti.

Acolo sărbătorile de astăzi vor porni siroaie de lacrimi. Mii de mame îşi vor aminti de voi, copii lor care nu se vor mai întoarce. În mii de sate nu vor răsună cântece; hora veselă nu va sălta pământul. Nevestele întunecate se vor uita cu jale la copiii lor orfani, desculţi şi flămânzi.

Şi cine ştie câte mii de familii nu vor avea ce da copiilor să mănânce de sfintele sărbători...

Dureri mari. Râni grozave. Dar aceste dureri vor trece. Rânille se vor închide.

Vor trece anii după ani. Ier-nile şi primăverile se vor urma cu asprile şi mângăierile lor. Pădurea rarită şi culcată a neamului din cuprinsul pământului românesc iarăşi se va ridica. Brazi noi vor răsări din mlădiţele tinere, în locul brazilor căzuţi. Iarăşi vor veni Paşti vesele, sărbători aducătoare de nădejdi, de visuri frumoase şi de bucurii reale.

Doar în cântecele ce vor răsună atunci se vor aminti clipele grozave de astăzi, care atunci vor fi clipe de slavă neîntrecută.

Dar Paştile ce vin vor găsi într'un loc al pământului românesc, o altă durere mare pe care timpul si-gur nu o va putea vindeca.

Căci, în momentul în care neamul nostru dintre Prut şi Nistru reînvia, pe grumăzii fraţilor noştri din acel ţinut se puneau lanţurile robiei.

La cei 500.000 de fraţi de peste Dunăre, care de 700 de ani gem sub robii străine, soartea a voit să le adauge alte suferinţe de mii.

Lor sărbătorile de azi le vor aminti sărbătorile de altă dată: Sărbătorile vremurilor de libertate. Când în toate bisericile răsună cuvântul lui Dumnezeu în limba strămoşilor.

Când pe străzi cântau muzici româneşti.

Când steagurile mândre ale ţării fălăiau triumfale în văzduh.

Când oştanii români călcău falnic pe pământul însemnat de sabia lui Mircea şi câştigat de cel dintâi rege al României.

Când Dunărea bătrână era un drum de argint unind ţărmurile înfrăţite printre care în fiecare

primăvară, în iahtul său trecea Regele lor.

Ci astăzi ale cui sunt muzicile ce răsună pe străzi?

Ai cui sunt ostaşii, şi ale cui steagurile?

Astăzi a cui e Dunărea?

Să ne bucurăm noi de sărbătorile Paştilor. Dar să nu uităm durerea lor mare şi sfântă.

Const. Noe

PE CRUCE...

...Ci unul din ostaşi a împuns coasta Lui cu sulfa... (Biblia)

Patimile Mântuitorului străbat astăzi inimile noastre însângerate, cu un dramatism necunoscut în istoria poporului românesc.

Nenorociri mai presus de firea omenească, ne strivesc acum în acelaşi cuprins de durere, care odinioară încingea tragedia zguduitoare de pe Golgota.

În taina deniilor, când genuchii noştri se pleacă cutremuraţi la umbra Răstignirii din bisericile triste, simţirea ne duce departe spre colul întunecat, unde se zbuciuma suferinţa biblică.

O lume păgând se ridicase împotriva adevărului. Şi când credincioşii îngrozii de sălbătăcia răutăţii omeneşti, se cătinău în biruinţa idealului, din înălţimea durerilor se cobora glasul Lui: „Părinte sfinte, păzeşte-i în numele Tău, ca să fie una precumşi noi.”

Se zguduia pământul, şi 'n sulgerile orbitoare ce străbateau întunecul morţii, fărâdeleaga răstignea Dreptatea.

Din amintirea povestirii sfinte se împleteşte astăzi, cu o putere coplesitoare, aceeaşi tragedie a neamului nostru.

Porait la luptă, pentru adevărul sugrumat de-atâtea veacuri, îndemnat de sbuciumul asupriţilor desneadăduşi, el îndrăznise să ridice sabia pentru biruinţa dreptăţii istorice.

În vişorul năpraznic al zilelor de sânge, eroii şi-au jertfit viaţa, apostolii şi-au pus sufletul şi mulţimea răbdătoare, credinţa rugăciunilor sale.

Totul se sfărâma, ca din ruinele grozave ale sacrificiilor să se înalţe strălucitoare Invierea.

Cununi de stâlpi se împleteau pentru viteji, cari deschideau la Mărdăşi intrarea în Ierusalimul nostru.

Iuda vânzătorul le-a otrăvit mireasma. Prăpastia se iveşte fioroasă, cu clopotul ei de patimi plângătoare.

Lumina biruinţii piere şi în locul ei se lasă eutropitor întunecul crucii.

Pălesc visurile sfinte. În frământarea durerilor cari otează astăzi prin largă întindere a Golgotei româneşti, răsună bătaia surdă a ciocanelor, şi piroanele intră adânc în trupul Dreptăţii noastre. Săvârşitu-s'a...

Dar în valurile de sânge, cari acopăr Răstignirea, buzele învineşite şoptesc încrezitor mântuitorul adevăr: „vedea-vor pe care l-au împuns.”

Invierea vine, dăruiind viaţă credinţelor noastre, cari astăzi se închid în mormântul durerilor.

Atunci veţi cânta şi voi ţări de jală cari străjuiţi mute la groapa dreptăţii noastre naţionale.

I. Mateiu.

PACEA

După declaraţiile făcute la Iaşi de d-l ministru Meissner, se pare că pacea a fost semnată încă de Miercuri.

Condiţiile ei, în amănunte, încă nu sunt cunoscute.

Cu gândul acasă, la ai mei de peste Dunăre

În ajunul marilor sărbători creştineşti care odinioară ne umpleau sufletul de bucurie uitând toate necazurile zilelor trecute, astăzi gândindu-ne nu numai la suferinţele personale dar şi la acele ale neamului aceste din urmă sunt aşa de mari încât fără să vreau, ele mi se pironesc în minte.

Acum câţiva ani ţăranii noştri Români din Serbia, plini de bucurie alergau în dreapta şi în stânga pentru ca să se pregătească cât mai bine pentru Sf. sărbători. Când suna toaca se grăbeau la biserică să-şi curăţe sufletul, ca în ziua mântuirii să nu le mai tulpe-dece nimic înălţarea sufletească.

În ziua de Paşti babele şi bătrânii de cu noaptea s'au dus la biserică ca să nu scape nici o rugăciune din slujba dumnezeiască, iar cu răsăritul soarelui vedeai copii, dănaei, băieşi şi fete mari mergând la biserică să la anafură.

După slujba babele şi moşii împreună cu pona se adunau la masă în curtea bisericii unde cu bucurie ascultau româneşte cuvintele preotului. De alfel singura ocazie unde preotul avea în jurul său pe toţi bătrânii satului.

Dar astăzi? Ne putem închipui, Stăpânirea străină, care în orice adunare chiar şi în biserică se vede primejdită Femeile de odinioară în frumosul port românesc cu broboade albe, astăzi de-abia se mişcă sub apăsarea grea a cărpelor negre.

Bărbaţi numai sunt, au căzut în războiu; femeile, ca siluete stoarse de durerile sufleteşti, cari fără milă le sbugdună de ani de zile.

În această stare aşteaptă neamul nostru de peste Dunăre ziua Invierii...

Dr. A. Popovici

O amintire de acum un an

— La Chiev studenţii moldoveni se înfrăţesc cu voluntarii ardeleni. —

Încă înainte de Revoluţia rusească la Chiev se făcuse o apropiere sufletească frumoasă între studenţii moldoveni de acolo şi între voluntarii ardeleni cari se aflau de multă vreme la Daruiţa lângă Chiev. Odată când se va scrie mai amănunţit istoria vremurilor de deşteptare a Basarabienilor, se vor putea ceti pagini mişcătoare despre înfrăţirea celor două ramuri atât de îndepărtate ale neamului nostru. Deocamdată publicăm aici frumoasa scrisoare pe care au trimis-o anul trecut de sărbătorile Paştilor, studenţii moldoveni, voluntarilor ardeleni, însoţindu o de un frumos buchet de flori.

Trăim de veacuri streini la noi acasă. Azi trăim timpuri ce ne aduc zi de zi evenimente noi, un viitor strălucit pentru popoare mici ca al nostru, eliberându-l de sub jug strein şi cu noi odată va străluci acelaşi soare ceresc şi celorlalte naţionalităţi, ce au căzut şi ele sub povara grea, apăsătoare şi plină de otrava duşmanului nemilos.

Provedinţa ne a adunat pe toţi românii liberi şi subjugăţi din toate unghiurile lumii, ca în zilele mari de sărbătoare, să ne înveselim cu toţi sub acelaşi acoperământ ceresc şi să revenim la noua viaţă dulce încântătoare după cum Domnul nostru Isus Christos după patimi şi suferinţe a înviat a treia zi din mormânt călcând în picioare sufletele şi sabia ce a pasă dureros asupra capului său.

Florile pe cari le aveţi în faţa voastră, nu reprezintă alta decât sufletele noastre, inimile basarabienilor ce au înflorit astăzi pentru a duce lupta contra vântului, ce bate de veacuri. Azi ele vă spun că voi sunteţi aceia care aţi întins braţul vostru peste Prut şi Carpaţi sorei voastre Basarabia, arătându-ne calea mântuirii.

Voi sunteţi acei care aţi sădit în sufletele noastre sămânţa

idealului naţional şi tot pe voi vă asigurăm că ea va fi udată cu sudoarea muncii noastre spre biruinţă, din care va creşte şi înflori cea mai frumoasă floare românească „România Mare şi puternică”.

Studenţii şi Studente Basarabeni din Chiev-Rusia. În acest glas vă urează cu ocazia Sf. Sărbători a Paştilor 2 Aprilie v. 1917 să trăiţi întrun mulţi ani fericiti, să le petreceţi lucrându-vă de sănătatea perfectă şi viaţa constantă, ca împreună cu toţi să ne înveselim sub pomul cel mare şi rotund al naţiunii române ale cărei crengi vor umbri: Nistru, Tisa, Dunărea şi Marea iar rădăcina lui Carpatul, să ne fie puternicul scut prin care vom împraştia foc şi sabie, pentru toţi acei ce vor voi să ne aducă la aceiaş stare ca cea de azi.

Cu toţi într'un glas şi simţământ naţional să ne rugăm lui bunul Dumnezeu ca ziua de mâine 2 Aprilie 1917 să ne fie în ajutor pentru a desăvârşi opera ce a început... *Christos a înviat şi mulţi ani.*

M. S. Regina pentru săraci şi eroi

Maiestatea Sa Regina Maria, însufleţită de dorinţa să aducă de Paşti, în aceste vremuri grele, puţină alinare şi mângăiere celor în lipsă şi suferinţă, a plecat de sărbători împreună cu Alteţele Lor Regale principesele Elisaveta şi Mariaoa, pe valea Bistriţei şi a Troaşului, pentru ca să împărţească hrană şi îmbrăcămintă populaţiunii nevoiaşe din acele localităţi.

În ziua de Vinerea-mare Maiestatea Sa vizitează unul din cimitirile militare mai însemnate din dosul frontului român, luând parte la slujba religioasă pentru pomenirea ostaşilor morţi pe câmpul de luptă.

Iar în noaptea Paştilor familia regală va asista la slujba Invierii în una din bisericile de pe valea Oituzului, unde s'au dat lupte crâncene în anul trecut.

Bucuria şi Desgustul

(FABULĂ)

După un şir de ani de-o sută şase într'o dimineaţă se trezise Bucuria şi desgust
Dânsa blândă dânsul brus,
Cuvântul şine bucuria:
— Am fost eu la Chilia
La Ismail şi la Tighina
Am văzut lumea numai petrecând.
— Ba nu, zise desgustul:
— Te înşeli, dragul meu,
Pe acolo am fost şi eu,
Şi te urmam mereu.
Pe când la Ismail
Aşa şi la Tighina
Sunt toţi mândri
Toţi în mine îndrăgii.
— Destul răspunde bucuria:
Totdeauna eram pentru dreptate,
Dar tu pe de-altă parte
Ai călcat cu mişelă
O sută şase ani de a rândul
O ţară scumpă slăbind-o,
Dar unde-s eu nu al tu loc
Se isprăveşte al tău joc
Urât murdar şi vitreg
Primejdia pământului întreg!
Mai sunt copii de al tăi mândri
La cap şi inimă smintiţi,
Cari cred că eu în şagă
Te-am scos de aici din ţară
O, ticălos desgust!
Tu înşelegi că nu se poate
Să răpeşti fără dreptate
Tot ce-ţi vine după gust.
La nordul tău deacum ţi-e locul
Şi înecul te vei linişti,
Schimbându-ţi şi uratul joc
Ar fi un negrăit noroc.
Spună, lumea, cine-i justul
Bucuria sau desgustul?
D. Bogos.

„România Nouă” și studenții basarabeni

Domnii Vasile Harea și Vlad Cazaciu, studenți basarabeni și delegați ai Centrului studențesc în comitetul de Redacție al gazetei noastre, mi-au adresat următoarea scrisoare:

Domnule director,

Incepând cu ziua de 12 Aprilie, noi cari am reprezentat studențimea basarabească în comitetul de redacție al „României Nouă”, ne retragem din acest comitet. Retragerea noastră nu se datorează pricinilor de deosebiri în convingerile politice. Idealul nostru politic rămâne același, care ne-a călăuzit pe noi din clipa când ne-am pătruns de naționalism.

Dar noi nu uimăm că suntem studenți. Până n'a fost realizată aceea parte a idealului nostru, care era realizabilă după înprejurarile politice de azi și până nu era cine să lupte, noi am lucrat și am luptat. Iar acum ne întoarcem la studiile noastre de mai înainte. Și în viitor nu vom pune, ca să faci în același timp și politică.

Părăsind activitatea politică noi am vrea să ne pronunțăm cea de pe urmă dată asupra unei chestiuni.

E vorba de frații noștri ardeleni, cari sunt atât de nenorociți. Toate semele arată, că se face o propagandă contra lor. Cei drept poate de multe ori au greșit din punct de vedere tactic, mai ales în politică. Însă aceasta nu face ca ei să fie dăcuți nu prizonieri, apoi cel puțin boicotați. Avem șirea chiar, că ei nu vor fi lăsați să se plaseze în Basarabia, sub cuvânt că nu știu împrejurările de aceea așa cum le știu aici din regat.

Noi avem curaj să spunem, că dimpotrivă mai de grabă pot ei să ne înțeleagă decât acei din regat. Fără să nu e vorba de excepții și dintr-o parte și dintr-alta. Și noi suntem pentru ca toți intelectuali ardeleni să poată contribui la lucrarea ce se desfășoară acum în Basarabia.

Nemulțumirea cu ardelenii pornită din unele cercuri politice, nu trebuie să ducă la înălturarea complectă a elementelor atât de folositoare. Se poate face orice politică în România veche, dar politicianismul acesta nu trebuie să pătrundă în Basarabia și nu vom permite să pătrundă.

Așa dar, cuvântul nostru este: să ni se dea acum ce cerem, să nu fie înălțurați dela lucrul de aici frații ardeleni. Așa vorbește toată lumea democratică de aici, care știe cine sânt ardelenii și cine politicienii români, precum le știe prețul și al unora și al altora.

În numele studenților basarabeni Vasile Harea m. p. Vlad Cazaciu m. p.

Din parte-ne suntem dator câteva cuvinte la sfârșitul acestei scrisori.

Când, în preajma zilei de 24 Ianuarie, o seamă de Români din diferite țări au aflat de bine să prefacă gazeta Ardealul într-o gazetă zilnică sub numele de „România Nouă” care să aibă la conducere un comitet alcătuit din Români din toate țările, am îmbrățișat cu bucurie în mijlocul nostru pe reprezentanții studenții basarabeni care s'a identificat cu punctul nostru de vedere. Așa-i ședea bine tinerimei moldovene române din Basarabia și suntem foarte mulțumiți că ea a lucrat în frație și bună înțelegere cu noi timp de un sfert de an până ce și-a văzut realizat idealul: unirea Basarabiei cu România.

Se înțelege că rolul ei revoluționar de-acum s'a încheiat și e lucru firesc ca studenții, pe seama cărora se deschid acum larg porțile universităților românești, să se întoarcă la studiile cari le vor desăvârși cultura națională și-i vor pregăti temeinic pentru viața publică.

Retragerea studenților basarabeni din comitetul nostru este deci un lucru firesc și din parte-ne, arătându-ne bucuria de a fi lucrat până acum împreună cu tinerii din Basarabia, suntem credințați că și în viitor, după ce și vor mântui studiile, ne vom întâlni pe același drum, care duce spre întărirea întregului nostru neam.

În ce privește cuvintele tinerimei basarabene cu privire la rostul Ardelenilor în Basarabia nu este de caderea noastră să ne pronunțăm.

„România Nouă”

URIAȘUL ADORMIT...

Nașterea.—Trupele austro-germane înalțăz spre interiorul Rusiei.

Legenda slavă spune, că undeva, în codrii din inima Rusiei, trăia odinioară un om nepunicios și se căsătorește cu o femeie tânără și frumoasă. Până la vârsta de 33 de ani nici nu se putea ținea pe picioare de slab și besmetic ce era.

Intr-o zi s'a abătut pe la casa lui un pustnic bătrân—cam ca Tolstoi—s'a îndurat de ticăloșia lui, i-a luminat mîntea învățându-l să fie apărătorul celor proști și grozav cu dușmanii poporului și ai creștinătății.

Îl a jurat și atunci pustnicul l-a dus la izvorul vieții și l-a tălmădit. A bănt Îlia odată din apa fermecată și s'a ridicat pe picioare. A bănt a doua oară și i s'a umflat pieptul și mușchii, a bănt și a treia oară și a prins putere ca oricare uriaș din povești.

Apoi după cum îi fuse jurământul, a pornit a colinda prin stepe și păduri și pe toți nevoiași i-a scăpat de cel rău. A ucis bălauri și tirani în luptă dreaptă, a prăvălit munți de ghiță—cam ca prin Siberia—cari amenințau să cadă asupra gloatei.

Iar când și-a mântuit vealeatul, a murit pe altarul unei mănăstiri din pădurile Rusiei—că doar om muritor era și el, numai Dumnezeu și dreptatea sunt veșnice.

Dar poporul rus până azi crede că Îlia Muromet a adormit numai. Și din zece în zece ani se deșteaptă pe câte trei zile: cutreieră țara în lung și'n lat ca o furtună, cu barba măturând pământul și cu chicia întunecând cerul, călare pe un cal năzdrăvan care varsă foc pe nări și lasă părjoli în urma lui. Și după ce alungă duhurile rele de pe pământ, intră iarăși în codrii lui și adoarme din nou.

Dar și când doarme Îlia, cică e vai de capul celui ce intră cu gând rău în codrii lui, că nu se mai întoarcă printre cei vii.

Rușii, oameni superstitioși, cred că Îlia Muromet a stărnit vultooarea de anul trecut. De aceea astăzi îl și cinstesc mai mult ca niciodată. Unii zic că s'ar fi făcut bolșevici, alții că ar fi adormit din nou.

Oricum, e periculos să intri în codrii lui,—câci uneori îți vine să mai crezi și în povești.

C. R. M.

STIRILE ZILEI

Dela Redacție. Din cauza sfințelor sărbători ale Învierii Domnului, și din cauza obiceiurilor speciale observate de stabilimentele obștești în Basarabia, numărul viitor al gazetei noastre va ieși Joi dimineața 26 Aprilie.

Seceta. Cu toată ploaia de acum zece zile, pământul e lipsit de umezeala trebuitoare. E secetă mare, mai ales în România. În Basarabia, e ceva mai bine, dar seceta tot amenință.

Ziua de 1 Mai la Chișinău. Ieri sărbătorindu-se ziua de 1 Mai de către muncitorimea din Chișinău, autoritățile militare locale au luat simple măsuri de prevedere pentru păstrarea liniștii. Acest fapt a dat loc la o mulțime de discuții în oraș, unele mai alarmante de cât altele și nici una serioasă.

Din partea autorităților în drept suntem autorizați să publicăm că, absolut nici o deordine nu s'a petrecut cu ocazia asta.

Totul s'a mărginit la o întrunire pașnică a muncitorilor, cari au sărbătorit după obicei ziua de 1 Mai și la măsurile de poliție militară, așa cum se întâmplă pretutindenea în astfel de ocazii.

Demisia primarului Chișinăului. În ședința dela 18 Aprilie a Dumei orașene primarul Schmidt și-a arătat pe larg motivele demisiei lui.

Președintele Dumei, dl. Capătov a pus chestia demisiei la vot. Rezultatul a fost că toți membrii Dumei—afară de doi înși—au votat pentru ca dl. Schmidt să rămâie și mai departe primar.

Chestia demisiei membrilor consiliului comunal se va dezbate într-o ședință viitoare a Dumei.

Cursurile Universității. De Marți 17 Aprilie, cursurile universității populare s'au intrerupt din cauza sfințelor sărbători. Reînchegerea lor va fi anunțată în gazeta noastră.

D-l I. Pelivan, fost ministru de externe al Basarabiei, merge din zi în zi tot spre mai bine. După spusa doctorilor, d-sa va putea părăsi spitalul peste vreo săptămână. După ieșirea din spital d-sa va mai petrece câteva zile în Iași, fiind găzduit de I. P. S. Mitropoliei Pimen.

Eri în 19 Aprilie a sosit în Chișinău d. C. Minescu, subdirectorul general al Poștelor și Telegrafului din România, pentru a organiza și naționaliza serviciul de telegraf și poșta din România.

Doi fericiți. Aflăm cu plăcere că dl. Dr. Pompiliu Nistor, unul din cei mai însuleșiți voluntari ardeleni care a lucrat mult la Cheiv atât pentru organizarea luptei naționale, cât și pentru deșteptarea Moldovenilor, s'a cununat în ziua de 15 Aprilie, la Bacău, cu domnișoara Virgilia Braniste, refugiată din Brașov și prietenă din copilărie a dânsului.

Le dorim din inimă fericire deplină și îndeplinirea tuturor idealurilor lor.

Teatrul național la Chișinău. Ziarul „Evenimentul” din Iași, ca un rasunet la cele scrise încă de multă vreme de noi, serie despre necesitatea de a se înființa cât de curând un Teatru Național la Chișinău. Este și dorința Românilor basarabeni, ca să vadă și pe această cale capitala Basarabiei naționalizată.

Un serviciu al industriei și comerțului în Basarabia. „Monitorul Oficial” publică decretul prin care se înființează un serviciu al departamentului Industriei și Comerțului, cu sediul în Chișinău. Acest serviciu va lucra pe lângă directoratul general al negoțului și industriei din Basarabia și va fi condus de d-nii Const. Botezatu, delegat general pentru Basarabia, Mircea Cristian, atașat comercial și I. Russu, șef al cancelariei.

Acest serviciu a început să lucreze mai de mult, după cum am anunțat la timp în gazeta noastră.

Orfanii și invalizii de războiu la mănăstiri. Direcțiunea cancelariei Mitropoliei Moldovei aduce la cunoștința publicului că în mănăstirile din Moldova, înființându-se orfelinate pentru copiii orfanii din războiu, centre de invalizii și spitale de boli malspitoare, nu se mai da voie nimănui să locuiască în timpul verii la mănăstiri, după cum era obiceiul mai înainte.

Au apărut scrierile lui Ioan Creangă. Aducem la cunoștința cetitorilor noștri că societatea Tinerimea română din București a început să tipărească pentru Basarabia scrierile marelui povestitor moldovan Ioan Creangă. Partea cea dintâi, sub titlul Amintiri din copilărie, s'a și pus în vânzare cu prețul de 1 Leu la Librăria „România Nouă.”

„ROMÂNIA NOUĂ”

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Iese în fiecare zi de lucru

sub conducerea unui comitet de redacție alcătuit din domnii:

Dr. Onisifor Ghibu, Dr. Ioan Mateiu (din Transilvania), Vasile Harea, Vlad Cazaciu (Basarabia), Gheorghe Tofan (Bucovina), D. Munteanu-Râmnie (România), Constantin Noe (Macedonia), Dr. Atanasie Popovici (Serbia).

Abonamentul (plata):

Pe o lună: 10 Lei sau 4 ruble

Pe trei luni: 25 Lei sau 12 ruble.

Pentru preoții și învățătorii din Basarabia: pe trei luni 6 ruble.

Redacția și Administrația: Chișinău, Strada Gogol 39.

Tele din urmă știri

Situația pe frontul din Apus

Paris, 17 Aprilie.—În cursul nopții Germanii au încercat în mai multe rânduri să atace pozițiunile franceze în pădurea Hangard. Focurile francezilor au zădărnicit toate încercările lor.

Mare activitate a ambelor artilerii în regiunea Villers-Bretonne-Luce și în regiunea dintre Lasigny și Noyon. Un atac german la nord de Grivesnes n'a obținut nici un rezultat. De altă parte detașamentele franceze au pătruns în liniile germane, în regiunea Corbeny înspre Courcy, pe țărnul drept al Meusei și au luat prizonieri.

Vii acțiuni de artilerie pe frontul pădurei Fosses și a pădurei Camrieres. Noaptea calmă pe restul frontului.

Carnavon, 17 Aprilie.—Corespondentul militar al serviciului radiografic englez scrie: De când dușmanul a cheltuit 9 din cele mai bune divizii ale sale pentru a lua muntele Kemmel, el nu a mai încercat a arunca unitate după unitate în luptă. Obiectivul său principal este încă barat de sectorul Arras-Armiens. Continua sa superioritate numerică locală este o probă suficientă că comanda aliaților refuză de a cădea în cursă.

Dela luarea muntelui Kemmel, speranța dușmanului de a tăia eșindul dela Ypres a crescut fără îndoială. La 15 Aprilie Germanii printr-o sfortare îndârjită au cucerit Noome-Zale.

Dar oriunde dușmanul poate pretinde câțiva yarzi de teren câștigat, acest teren este complet acoperit de morții săi.

Aștațiile studenților cehi

Ziarul „Zeit” anunță că studenții cehi au intenția de a organiza o grevă la începutul lui Mai pentru a obține fondarea unei universități populare în Praga, în care învățământul să fie predat numai în limba cehă. Autoritățile austriece luând cunoștință de aceasta au arestat o mulțime de studenți.

AVIS

După sărbătorile Sf. Paști, se va deschide Comisia militară, numită de guvernul Central, care are de scop de a verifica actele și documentele tuturor ofițerilor, medicilor militari și funcționarilor basarabeni, care luocesc în Basarabia, precum și regularea drepturilor lor la pensie.

Ziua când începe comisia se va anunța ulterior. Șeful Biroului registraturii din Statul major

Locotenent Siminel

La redacția gazetei „CUVÂNT MOLDOVENESC” Ulița Jukovski No. 15 se găsește de vânzare „Calendar Moldovenesc” pe anul 1918. Prețul unui exemplar 50 copeici. 100 exemplare 25 ruble. Bani se trimite înainte!

Instiințare

Directoratul de Industrie și Comerț al Basarabiei, în scop de a da curs mai curând tuturor cererilor ce îi vor fi adresate în viitor, cu onoare roagă Onor Public pe cât se poate a adresa cererile în limba românească. Directoratul Industriei și Comerțului p. Secretar, Gh. Mărgărint

O lămurire. Dl. R. Cioflec ne roagă să înștiințăm, că la banchetul d. C. Stere n'a vorbit în numele Ardealului ci ca ardelean.

„Fondul refugiaților”. Au mai contribuit Părințele Dionisie dela mănăstirea Suruceni 50 Ruble și dl. Dr. Gh. Negoescu din Ardeal 100 Lei.

Cititorii își vor aduce aminte de numărul de Crăciun al „ARDEALULUI” tipărit în 12 pagini. Am fi dorit ca și numărul de Paști al „României Nouă” să-l tipărim în aceeași întindere, dar greutăți tehnice, de astădată neatârătoare de noi, ne-au împiedecat în îndeplinirea acestei dorințe.

Parfumerie, apă de Colonia, săpun, pudră și alte articole cosmetice de prima calitate și din cele mai bune fabrici rusești și străine au sosit la Asociația Coaforilor, str. Gogol, telefon 4-40.

În salonul de dame lucrează cei mai buni maeștri din Odesa. Frizuri moderne. Se vopșește părul în toate culorile. Mare asortiment în coafură. 2-4

Cine cunoaște

pe Aurel Dan avocat, care a avut gospodărie la Bazargie, să-i spună să vină la Chișinău chiar dacă nu are parale, căci îl așteaptă cu drag Tata Alecu. 1-2

ANUNȚ

Părinții cari au copiii de liceu pregătiți pentru examene pe cale particulară, sunt rugați să-i anunțe la redacția noastră. Întru cât numărul lor se va ridica la 20, comisia de examinare vine la Chișinău. Altfel elevii vor fi siliți să meargă la Iași, lucru împreună cu chiel-tuiei mari, de care ar putea fi scutiți, când comisia Ministerului de instrucție s'ar forma aici în Chișinău.

Doctor-Dentistă

Moldovencă

Minchevici-Savelieff

născută ȘAPTEFRĂȚI

Ofere servicii sale D-lor ofițeri și funcționari militari din armata română.

Primește dela 11-4.

Adresa Feodorova 59 în casa Teatrului Făclia.

La „Librăria România Nouă”

se găsește de vânzare

aceste cărți:

- Abecedarul moldovenesc de Archimandritul Gurie.
- Carte de Religie (Legea lui Dumnezeu) de Pr. N. M. Vlad.
- Cântecule Neamului de V. Harea.
- Carti de Aritmetică pentru clasa II, III și IV de I. V. Praja.
- Cântecule Moldovenesti pentru clasele I, II, III și IV primară de N. Oancea.
- 21 coruri pentru cor mixt, voci egale și voci bărbătești de E. Mezzetti.
- Liturgia în 2 voci de D. Ionescu.
- Poezii de Bolintineanu și de N. Gane.
- Poezii de V. Voiculescu.
- " " D. Petrino.
- " " Traian Demetrescu.
- " " Soricu.
- Fabule de A. Donici.
- " " G. M. Alexandrescu.
- " " Asachi.
- Revista Școlară Moldovenească.
- Harta Basarabiei de Traian Georgescu.
- Reviste și jurnale românești.
- Sărbătoarea Basarabiei.
- Deșteptarea Moldovenilor de peste Nistru de O. Ghibu.
- Preparatorul Absolvenților și absolvenților școlilor primare de V. Munteanu și O. Zaharia.
- Depozit de hârtie albă de scris.

Refugiații!

Câte nu se cuprind în acest cuvânt! Câte n'au îndurat ei, și câte nu s'au vorbit despre ei! Acum un an și jumătate, când primii Transilvăneni și Otrenii apucau drumul pribegiei, împlinși de groaza dușmanului să și părăsească căminurile, rodul muncii lor a zece de milioane de zile, gândindu-se că oare la jertfă ce li se vor cere? Sigur că da! Și de toate astea, au pășit înainte... Acolo unde se afla Regele lor, acolo unde se aflau steagurile străjuite de copii lor, ei, ei, ei și toți bunii fii ai acestor țări, și-au făcut datoria până la capăt.

Și ei au fost părășiți la toate suferințele noastre. Iar atunci, când lauri gloriei de la Mărăștii și Mărăștii au născut frunțile eroilor noștri, o mică porțică s'a restrâns și asupra capetelor lor...

Astăzi, soarta vitregă nu e oprită să mai luptăm! Pacea se discută. Poate că vor curând mulți refugiați se vor înapoia în casele lor. Câtă întristare dureroasă la mai stă înainte! Câte noi suferințe n'așteaptă a-olo?

Șarmanii refugiați!... Dar nu trebuie să descurajez. După cum aici s'au arătat demni de ei și de numele lor, tot așa dincolo, mâine, când vor păși, să ducă cu ei sângele rece și răbdarea, și înnumărat din belșug în decursul războiului.

Ce e avertă? Ce e fericirea pe acest pământ? O clipă treătoare. Nu trebuie să se lege omal inima de lucruri nelămurite, căci nici de dragostile sufletești nu ești sigur! Zicătoare Arabului: Iubor cămănu te din cale lungă, de îți vei găsi cănițele furate, turmele împrăștiate, casa arsă, femeia răpită și copiii omorâți, ori de nu îți se va fi întâmplat de c-o parte din acestea toate, mulțumesc lui Allah, pentru că ți-a mai rămas un singur al pământ și pier toată viața! O singură n'ar fi fost! Dar și atunci, s'ar une bief Arab, mulțumesc lui Allah, că și a lăsat măcar puterea, libertatea, și un mîntea întregă, ca să-ți rămâie amintirea zilelor pe care le-ai trăit și să ți dea indemn spre a-lor din nou lăuna bînefăcătoare.

A. I. R.

Directoratul industriei și comerțului din Basarabia

Se aduce la Cunoștința Onor. publică Directoratul Industriei și Comerțului al Basarabiei s'a mutat cu încredere dela 14 Aprilie 1918, pe strada Gogol No. 33, în fostul local al Comitatului agricol regional (Krewoi Ponznelui Komitet).

Orele de primire sunt dela 11—1 p. m. Directoratul Industriei și Comerțului V. Chiorescu

Se rector, Mărgărint

Din satele Basarabiei

Odată cu reluarea naturii și soșirea sărbătorilor „Învierii” din anul 1918, a sosit și învierea unui nou fel de viață morală și culturală ce în tăcere și pe nesimțite se introduce, în diferite centre ale satelor Basarabiei, de către apostolii veniți aici din țara mamă.

Doi din acești învățători: I. Z. Popescu și D-tru D. Stanciu, au organizat și dat în ziua de 15 Aprilie cursant în târgușorul Hănești jud. Chișinău, o foarte frumoasă șerbare școlară sub patronajul div. II. Cavalerie și președinția de onoare a D-lui General Constantinide Comandantul Diviziei.

Bogatul și foarte bine alesul program de producțiuni ca e constată din: poezii, dialoguri, cânteece patriotice și doine, culminând cu piesa de teatru:

„Pe aicea nu se trece”, executat excelent de elevii și adulții din Hănești și vecinătate, a stărnit în numerosul public o vie mulțumire.

Din producțiuni, s'a văzut cu prisosință: frumusețea graiului românesc, a pământului țării și bunătatea fără de margini a Familiei Regale, care și'n războiu și'n timp de pace împarte cu poporul durerea și bucuria; a mai reușit vitejia fără de seamă de care a dat dovadă armata în toate timpurile sub comanda marilor șefi, cari urmează pilda șefului suprem, iar din cuvântările D-lor învățători, a eșit încrederea noastră că acest balsam de viață, (Serbările) va fi introdus și la noi ca mijloc de educație sufletească.

Prezența la șerbare a D-lui General Constantinide, Comandantul diviziei II-a Cavalerie, cu Statul major și aproape toți d-nii ofițeri ai diviziei, a întărit și mai mult, adevărul că: pătura cultă a țării mame se coboară și ia de mână pe fii întocmai ca părinții, spre a-i ridica să privească la lucruri pe care nu le-au putut vedea din pricina întunericului țării.

Dea Dumnezeu, ca acest suflu de vânt binefăcător, ce ne vine de peste Prut, să crească spre onoarea celor ce-l propoveduiesc.

Un basarabean

Bibliografie

A apărut No. 1 din

Biblioteca istorică

Pentru popularizarea istoriei Basarabiei:

Drepturile noastre asupra Hotinului

de I. Nistor, profesor universitar.

De vânzare, la Librăria „România Nouă”

Tulburări în Ucraina

Gazetele sosite azi din Odesa publică știri și articole numeroase privitoare la scandalul ce a izbucnit la Cheiv la 28 Aprilie n. Tribunalul marțial german a arestat pe ministrul de războiu Jucovschi pe d-na Teacenco, soția ministrului de interne și pe Gajevschi, șeful miliției capitalei. Arestările stau în legătură cu furtul săvârșit la directorul de bancă Dobrei. La arestare s'a produs o ciocnire între reprezentanții trupelor germane cu trupele ucrainene. Arestarea n'are nici un caracter politic. La urmărire vinovată a fost arestat și premierul ucrainian, care a fost pe urmă pus în libertate.

Arestarea s'a făcut în ședința Radei celei mici. Gazetele descriu pe larg scenele ce s'au petrecut între membrii Radei și ofițerii germani. La profesorul Hruszevski s'a făcut o descindere și s'au confiscat oarecari hârtii, pe urmă a fost oprit să părăsească domiciliul. Comandantul german Eichhorn și a înaintat demisia. La cărma republicii va ajunge un alt cabinet, având în frunte pe cel mai mare proprietar ucrainian din gubernia Poltaveli. G.

Examenul de la cursul particular al d-nei Catacazi

D-na Catacazi a primit la cererea ei de la Comisia Școlară Moldovenească autorizarea de a deschide un curs particular pentru învățarea limbii românești. În acest curs aveau să intre Moldovenii, cari pot vorbi și au cel puțin 4 clase secundare. La finea cursurilor cari aveau să fie 3 luni având câte 6 lecții pe săptămână aveau să se fie un examen înaintea delegaților Comisiei. Cursurile au început în 12 Decembrie și au continuat până la 12 Aprilie. Au fost înscriși de la început 50 din cari aurămas 30 până la sfârșit vreo 35. Încheindu-se cursurile s'au ținut examenul în zilele de Vineri (în scris) și Sâmbătă (oral).

Delegații Comisiei la acest examen au fost profesorii Oatu și Tofan.

La examen au fost înscriși 28, aprobeți au fost 23, reprobați 5.

Între ei erau preoți, ofițeri, profesori, profesoare, învățătoare, studenți și câțiva funcționari mici.

Lector a fost d. P. Toța. T.